

Bohémek és duhajok

Kész a krimi: a férj elköltözött, de amikor felönt a garatra, felkeresi a családját, és megvan az éjszakai cirkusz — menekülhet, ki merre lát. Az asszonyka kétszer visszavonta a valóperit, mert a férj öngyilkossággal fenyegetőzik. Amikor józan, semmi baj nincs. De egyre ritkábban józan. A feleség az idegösszeomlás szélén van. „Kiirtom a családom és öngyilkos leszek!” — mondja.

S a férj? „Igaz, bohém természetem van, de ilyeneket mondani rólam? Merő rosszpindulat az egész!”

Még nem akadt olyan alkoholista, aki bevallotta volna. Egy-két korsó sör. Két fél rum. Többől nem esik szó.

Az alkoholizmus ellen küzdő társadalmi bizottság havonta egyszer tart ülést. Ez a bizottság a III. kerületi tanácsi hivatal egészségügyi osztályán működik, e havi ülésére olyan szeszbarátokat idézett meg, akiknek elvonókúrára lenne szükségük.

Csak illedelmesen

Csak ülnek csendesen a széken, akkor szólanak, ha kérdezik őket. Van, aki elhúzza a családot két védelmet a bizottságnál, másokat a rendőrségi eljárás hoz ide.

Egy kocskisérő csendes-szerűen szavakkal fejezi ki csatlakozását, hogy ki állítja róla, miszerint ő inna? Két rendőr is ül a bizottságban, rákérdezik: nem ő volt büntetve 1970-ben kétszer, 1971-ben is kétszer börtönyt okozó részegségre? „Hol van az?” — kérdezi halkan. Pedig most is fizeti — részletekben — a 900 forintos pénzbírságot.

A bizottság segíteni akar, magyarázzák, hogy a társadalomnak minden emberre szüksége van. Az alkoholizmus betegség — nem kelle jelentkeznie elvonókúrára?

Réveteg tekintettel felel: — Elváltam tavaly. Új élet kezd: nőstülök.

— Komoly az elhatározása? Nem fog tönkretenni ismét egy családot?

— En, kérem, el is ítélem, aki más ellenére él! — mondja öntudatosan.

Most nem küldik elvonóra. Türelmi időt kap. De ha nem változik, behívják. Ha kell, kényszerítik a kúrára.

Élő szülők árvája

A bizottság egyik ülésére bizottsági tagnak hívtak meg egy olyan embert, aki az elvonókúra után meg tudott állni a saját lábán. Nagyon

szakszerűen kérdezték. És nagyon megdöbbentőnek találta az itt hallott történeteket. Sajnos, sok ilyen történet van.

— Nem bírom a gyereket. Ha otthon van, ideges leszek tőle. Jobb neki a nagyanyjánál.

Nyolcvéves a kislány. Sosem láttam, de mégis beleláltam tíz perc alatt a sorába. Ha csak ránez az apja, már sír. Mit élihetett át eddig? Az anyja is iszik. Ebben megértik egymást. Szórakozásuk: a kocsmák. Ha ketten vannak, nincs baj, de ha a gyerek otthon van, kitor a vihar.

— Nem engedí játszani — szól erről az anyja.

— Idegesít, ha mozog. Maradjon nyugton! Mit ugrál folyton! — így az apa.

A beszélgetés, rábeszélés után a férfi azt mondja: többet nem iszik.

A felesége hitetlenkedve rázza a fejét.

Különben a gyermeket nevelő nagyszülők idéztették be őket. Sajnálják unokájukat, aki — ha nem is szó szerint, de mégiscsak — árva.

Aki döntött

— Ez az ember most jelentkezett elvonókúrára! — szól az ideggyógyász főorvos, mielőtt a következő „vendéget” behívják.

Az idézést február 23-án kapta, két nap múlva jelentkezett. Nagyon kellemetlen

számára, hogy ide kellett jönnie.

— Az igazság az, hogy szaktársaim is isznak. Egyszerűen nem lehet kimaradni közülük — mondja.

Önkéntes jelentkezésre csak bizalom lehet a válasz — feddő szavak helyett a főorvos biztatja: segít majd az elvonókúra.

Míg beszélgetnek, arra gondolok, mi minden segíthetne még! Megelőzni kellene, hogy ide jussanak emberek. De az italboltok már hajnalban nyitnak, kényeret még nem kapni, de féldécit már igen. Az üzletek kirakatai tele vannak italosüvegekkel. Csapos legyen a talpán, aki nem szolgál ki ittas embert — és még sok egyéb bűn terheli sorsukért a környezetet is.

Sokan vannak, s a bizottság egymaga kevés. Bár maga a tény, hogy figyelemmel kísérik, behívják, elvonókúrára küldik őket, sok alkoholfogyasztó embernek elrettentő példa. De ettől még csak az tud megállni, akinek van erkölcsi tartaléka.

Szeptember óta 45 bejelentés alapján foglalkozott alkoholistákkal a bizottság. Közülük 10 esetet nem találta reménytelennek, 15 önként jelentkezett elvonókúrára, tízen kötelező bejárásos kezelésre járnak, egy idült alkoholistát pedig kényszerelvonókúrára vittek intézetbe.

De hányan vannak még duhajok, akik csak bohémeknek vallják magukat?

Sz. M.

Kulka Eszter kamaratárlata

A Magyar Tudományos Akadémia szegedi központjának nagytermében (Somogyi Béla u. 7.) tegnap, pénteken délután nyílt meg a Kulka Eszter alkotásaiából rendezett kamaratárlat. A kiállítást Havasi Zoltán, a Tisztaíj főszerkesztője nyitotta meg.

Kulka Eszter kamarakiállításán olajfestményeket, zománcképeket és metszeteket láthatunk. A tárlaton bemutatott alkotások nyolc év munkájának termékei. Különösen a fehér-fekete ellen-terek drámai játékára érzékeny Kulka Eszter, valamint a mitológus-középkori témák korunk szintjére emelője. Inspirálóan hatottak munkáira a mitológia történetei éppúgy, mint a né-

ger plasztika formavilága, vagy a gótika kultúrája.

Kiállításán nemcsak fekete-fehér metszeteket, de színes festményeket is láthatunk. Ezek egyrészt a tassizta játék, az anyag véletlenszerű mozgásainak születtei, részint a középkori festészet malvá érlelései.

Kulka Eszter amatőr festő. Szabad idejének egy részét áldozza a művészet oltárán. Kiállításán ennek az áldozatnak megvalósult álmait láthatjuk. Kiállítása nem versenytárs akar lenni, nem haragó névleg, hanem belső igény kényszerű kivételéseinek bemutatása. Szimbólumai mögött a mai ember örömeit, szorongásait, vívódásait és gondolatait érzhetjük tetten.

T. L.

Kábelszakadás Tarjánban

Tegnap, pénteken délből Tarjánban megnemült valamennyi telefonkészülék. Az esetet észlelte a távbeszélő üzem, s amint dr. Hódi István, a megyei pontalgazgatóság helyettes vezetője elmondta: a hiba felderítésére és javítására azonnal külön brigádot rendeltek ki a helyszínre. A postások hathatós és gyors intézkedése nyomán három és fél óra múlva, délután fél 4-kor megszűnt a hiba, s helyreállt az összeköttetés a Belváros és Tarján között. A postaigazgatóság és a DELEP szakemberei hozzáálltak a hiba eredetének kiderítéséhez. Megállapították, hogy a telefonok elnémulását kábelszakadás okozta. A DELEP egyik kotrógépe ugyanis a most meg-

kezdett ötös építési ütem területén, gázvezetékárak-ásás közben elszakította a telefonkábelét.

A postakábel egyelőre ideiglenesen állították helyre, a végleges javításra ezután kerül sor.

A Bartók Vonósnégyes koncertje

Ritka szép élményben részesült a szegedi zenehallgató közönség a Tömörkény István Zeneművészeti Szak-középiskola nagytermében elhangzott csütörtöki esti hangversenyen. A filharmónia kamarabérleti koncertjén ezúttal a Bartók Vonósnégyes (Kömlös Péter, De-vich Sándor, Nemeth Géza, Botvay Károly) szerepelt. A fiatal együttest a világ egyik legrangosabb együtteseként tartják számon, ezért érthető módon nagy várakozás előzte meg szereplését. Az élmény pedig, amit kaptunk, messze túlszárnyal-

Mindenki fóruma

Mit miért nem? Mit hogyan? Mikor? Miből? Miért? VALASZOK A TANACSTAGOK BESZÁMOLOIN ELHANGZOTT KÉRDESEKRE

Most egy meglehetősen rázós, és a közvélemény figyelmében levő művelődésügyi kérdés és felelet követhet. A választ Kovács József, a tanács osztályvezetője adja.

Mi lesz a színházzal?

Ez az ügy a színház. Átépítik? Újat építenek? Mi lesz vele? A nagyszínház rekonstrukciójának műszaki előkészítése nyolc év óta folyik: 1963-ban adtak megbízatást a műszaki tervek elkészítésére, néhány éves munka után ez elkészült, azonban már 1968 óta elfekszik a beruházási vállalat, a tervosztály és más szervek szekrényeiben. A rekonstrukcióhoz addig nem lehet hozzáférni, amíg a kamaraszínház felújítása, bővítése meg nem történik, hiszen akkor nem volna hol játszani a társulatnak. Több elképzelést is megvizsgáltak, de kiderült, hogy a színház más, meglevő épületekben nem tud színvonalas előadásokat tartani. Más kérdés, hogy kamaradarabokkal esetenként felléphetnek a József Attila sugáruiti postás (mely már volt is kamaraszínház), vagy például a mi-hályteleki művelődési otthonban, de hát ez önmagában nem old meg semmit.

A kamaraszínház átépítése két évvel ezelőtt kezdődött el. Sajnos, nagyon lassan halad a szegedi építőipari vállalat belső nehézségei miatt, az elkészült tervek hibái miatt. Nem utolsósorban a vállalat anyagellátási nehézségei és munkaerőhiánya okozták, hogy hónap-

kig nem dolgoztak az elkezdett munkán. A legutóbbi tárgyalásokon kiderült, hogy további 2-3 évig kell még várni a kamaraszínház elkészülésére, a tervek átdolgozása miatt feltétlenül szükség van ennyi időre.

Szakaszos felújítás

Szó van most arról, hogy a nagyszínház rekonstrukcióját szakaszosan kellene megoldani, és esetleg ilyen szakaszos megoldás mellett mód nyílna rá, hogy teljes bezárás helyett rövidített évadokat tartson a színház. Egyes munkákat üzemeltetés közben is el lehet végezni (pl. külső munkák). Más, belső rekonstrukciós feladatokat viszont az évad után, a nyári szünetben csinálnának meg, és így a felújítás — egyes szakvélemények szerint — 3-4-5 év alatt befejeződhetne.

A javaslat műszaki megoldásának kidolgozásával, a korábban elkészült tervek megvalósításának ütemezésével most foglalkoznak, és amikor a kérdéseket minden vonatkozásban tisztázták, akkor lehet a javaslat soráról végképp dönteni. Nagyon jó volna, ha igent mondhatnának rá, mert így módon nem kellene a nagyszínházat hosszú évekre bezárni.

Az épület statikailag jó

Felmerült egy új színház építésének gondolata is, tanulmánytervet is készítettek

hozzá. Mivel azonban a központi szervek nem beruházásra, hanem felújításra biztosítottak pénzügyi fedezetet, az elképzelés nem volt kivihető. Ha azonban a szakaszos felújítás megoldhatóan, akkor esetleg az eredeti terv alapján, egy ütemben kell a színházépületet rekonstruálni, vagy úgy kell dönteni, hogy helyébe új színház épüljön.

A színház mostani épülete egyébként statikailag még legalább 15-20 évig minden különösebb műszaki vizsgálat nélkül alkalmas a használatra. Tehát nem arról van szó, hogy az épület összeesedő, ha nem újítják fel, hanem elavultak a berendezései. Az eredeti rekonstrukciós terv szakvéleménye is kimondja, hogy a színházépület olyan masszív, erős, hogy évtizedekig biztonságosan használható. Ami miatt a színház lebontása annak idején, még nyolc évvel ezelőtt lekerült a napirendről, az is hozzájárult, hogy az akkori területi főépítész szerint az adott városrészen városképi megfontolásokból modern, új épület építése nem szerencsés. Ez a vélemény azóta, úgy hírlík, több vonatkozásban módosult, hiszen a Hungária-szálló helyére is modern épületet terveznek.

A színház ügyében tehát a döntés még hátra van.

KÉPERNYŐ

Óvoda nélkül

A csütörtöki késő esti adás nézőinek fejében bizonyára megfordult a gondolat: mi mindenben segíthet a televízió! Hasznos, időbeni „beavatkozásai” napi közügyeinkbe felbecsülhetetlen értékűek. Működésük áll felkutatni, felsorakoztatni a legjobb, mert leghatásosabb eszközöket, amelyekkel becsülhet egy-egy országos gond megoldásába.

Az Óvoda nélkül című dokumentumfilm egy adásozrat bevezetője. Megtámadhatatlan bizonyítékokkal, dokumentumfelvételekkel szolgál azoknak is, akik talán kétkedve fogadják a statisztikák, vizsgálatok adatait. Sajnos, nem nehéz meggyőzően illusztrálni a

számokat: az óvodába nem járó gyerekeknek csak 84 százaléka iskoláért. Az elmúlt tanév adatai szerint az első osztályba járók közül minden tíz-tizenegyedik megbukik, kimarad, vagy osztályozhatatlan.

A film Székesfehérváron és környékén élő óvodás, és óvodába nem járó gyerekek képességeit vizsgálja. Egyértelműen bizonyítja: a testileg és szellemileg egészséges, de óvodába nem járó apróságok harmonikus fejlettségi szintje elmarad szerencsésebb társaiké mögött. Ez a szintkülönbség az iskolában nem egyenlőtőlódik ki. Ellenkezőleg, a kezdeti hátrányok az esetek többségében csak fokozódnak.

Ezeknek a gyerekeknek országsszerte iskolára előkészítő foglalkozások szervezésével próbálnak segíteni. Az akció sikere nem kis mértékben múlik a szülőkön. A film jól bemutatja azt is, hogy a legtöbb szülő elfogultan hisz abban, hogy gyermeke óvoda nélkül is megállja a helyét, beilleszkedése az iskolai életbe nagyobb zökkenőktől mentes lesz. A dokumentumfilm őket is arra indíthatja, hogy keressék és megtalálják a módját a kicsik segítségének.

Természetesen hiba lenne az aggodalmakat eltúlozni. Az április 16-ával kezdődő „Tévé-óvi” adásait nagy körültekintéssel, hozzáértéssel, szakszerűséggel kell összeállítani. A kívánt cél csak így érhető el.

K. L.

S. E.

Reklám és igazság

Nagy hangan hirdetik az új ruhába öltözött Liga margarint: olyan, mint a vaj. Azt, hogy ezzel még nem mondtak sokat, sajnos, régen megállapíthatuk. Valaha ugyanis akkor használták hasoplatban a vaját, ha olyan ember került szóba, akinek erényei között a legfontosabb az volt: mindent megtett, amire kérték, senkit nem bántott. Egyszóval kenyérre lehetett kenni. Volt persze olyan is, aki azért viselkedett így, mert vaj volt neki is a fején, s nemcsak azért, mert vajszívó volt.

Amióta azonban a vaját nem lehet a kenyérre kenni, mert akkor a kenyér megy szét, s ízében is hasonlatossá vált a margarinhoz, egyre kevésbé hiszünk az ilyen hasonlatoknak. Az idézett reklám pedig valószínű bumeráng: minek vegyen az ember Liga margarint, ha az is csak olyan, mint az utóbbi időben a vaj. Egyébként örülnünk kell az ilyen leleplező reklámoknak, olyan szavakkal méltányolva, mint a Vesztegar a Grand Hotelban áruása degradálódott törzsfőnöke: Ez van egy nagy igazság, uram. Sőt: Liga-zság.

V. M.

Összeállítható garázs eladó

Megtekinthető szombat, vasárnap kivételével naponta 8-10 óra között. Tanácsai hivatal, Tolbuhin sgt. 43.

25 vagon gűlbaba- és kislavárdai fajta

vetőméretű burgonya eladó

Forráskút, Haladás Mgtsz. Telefon: Forráskút, 13.

Lakosság részére harisnyaszem-felszedés, gombbehúzás,

bűtor védőhuzat és autóhuzat varrás, endlizés, előrajzolás, agy nemű- és ruhahímzés, közületek részére versenyzászlók, brigádszázlók, nemzetiségi zászlók hímzése és készítése

rövid határidőre, kifogástalan kivitelben a

Szegedi Háziipari Szövetkezet kézimunkaboltjában, Lenin krt 38. sz. alatt, Centrum Áruházal szemben.